

ДО ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА КВАЗІСПЕЦІАЛЬНОЇ КОНФІСКАЦІЇ МАЙНА НЕПОВНОЛІТНІХ

О. В. Єрмак, кандидат юридичних наук, головний науковий співробітник відділу наукової діяльності та міжнародного співробітництва Академія Державної пенітенціарної служби

Постановка проблеми. Динамічні процеси євроінтеграційного спрямування в Україні деякою мірою позитивно впливають на стан законодавства України. В кримінальному праві України до таких позитивних тенденцій слід віднести трансформацію світогляду криміналістів на форми кримінально-правового реагування, що проявляється через прийняття так званої «двоколіїної системи реагування»; офіційне закріплення в КК України і введення в дію поділу кримінальних правопорушень, задекларованих ще в 2012 році Кримінальним процесуальним кодексом України, на злочини і кримінальні проступки; тощо.

Разом із позитивними моментами в кримінальному праві України слід відмітити і прорахунки законодавця в конструюванні санкцій деяких статей Особливої частини КК України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Конфіскація як захід кримінально-правового характеру на дисертаційному рівні досліджувалась Л. А. Гарбовським, О. В. Єрмаком, М. Г. Корабель, С. Г. Собко, А. М. Яценком, М. В. Вісковим та ін. Конфіскація як предмет дослідження розглядалась також Ю. В. Бауліним, В. І. Борисовим, В. М. Бурдіним, Н. О. Гуторовою, В. К. Грищуком, О. О. Дудоровим, О. О. Книженко, В. М. Куцом, А. М. Яценком та ін.

Метою статті є дослідження правомірності існування деяких санкцій статей КК України, що передбачають конфіскацію конкретно визначених предметів і можуть бути застосовані в тому числі до неповнолітніх у разі вчинення ними кримінальних правопорушень.

Виклад основного матеріалу. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22 листопада 2018 р., яким вводиться інститут кримінальних проступків, набере чинності з 1 січня 2020 р. Введення в КК України поділу кримінальних правопорушень на злочини і кримінальні проступки викликало жваве обговорення в суспільстві, оскільки в п. 7 ст. 3 КПК України ще в 2012 р. передбачалося не внесення змін до КК України, а прийняття окремого Закону про кримінальні проступки. Введення в кримінально-правову матерію категорії кримінальних проступків повинно вплинути на норми всіх інститутів кримінального права України, тому ми вирішили повернутися до дослідження добре відомої автору тематики – спеціальної конфіскації як засобу кримінально-правового реагування на кримінальні правопорушення і здійснити аналіз кримінальних правопорушень, за вчинення яких суд може її застосувати, через призму законодавчих новел від 22 листопада 2018 р.¹

Відповідно до п. 79 ч. 2 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» у ч. 1 ст. 96¹ та інших статтях КК України слово «злочин» в усіх відмінках та числах замінено словами «кримінальне правопорушення» у відповідному відмінку та числі².

¹ Єрмак О, 'Спеціальна конфіскація в Кримінальному кодексі України у світлі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень»' *Сучасні світові тенденції розвитку інформаційних технологій, економіки і права: матеріали міжнародної науково-практичної конференції ЧПБП МНТУ імені академіка Ю. Бугая* (2019) 163

² Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон України від 22.11.2018 №2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19> (Дата звернення: 12.08.2019); Єрмак О, 163–4

Згідно із ч. 1 ст. 96 КК України спеціальна конфіскація полягає у примусовому безоплатному вилученні за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених цим Кодексом, за умови вчинення умисного кримінального правопорушення або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною цього Кодексу, за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а так само передбаченою частиною першою ст. 150, ст. 154, частинами другою і третьою ст. 159¹, частиною першою ст. 190, ст. 192, частиною першою статей 204, 209¹, 210, частинами першою і другою статей 212, 212¹, частиною першою статей 222, 229, 239¹, 239², частиною другою ст. 244, частиною першою статей 248, 249, частинами першою і другою ст. 300, частиною першою статей 301, 302, 310, 311, 313, 318, 319, 362, ст. 363, частиною першою статей 363¹, 364¹, 365² цього Кодексу¹.

Всі кримінальні протиправні діяння (суспільно небезпечні діяння, кримінальні проступки, злочини), за які може бути застосована спеціальна конфіскація, ми умовно розділили на дві групи: 1) за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штраф у розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; 2) передбачені частиною першою ст. 150, ст. 154, частинами другою і третьою ст. 159¹, частиною першою ст. 190, ст. 192, частиною першою статей 204, 209¹, 210, частинами першою і другою статей 212, 212¹, частиною першою статей 222, 229, 239¹, 239², частиною другою статті 244, частиною першою статей 248, 249, частинами першою і другою ст. 300, частиною першою статей 301, 302, 310, 311, 313, 318, 319, 362, ст. 363, частиною першою статей 363¹, 364¹, 365²².

У другій групі кримінально протиправних діянь передбачено 37 статей і частин статей КК України. Всі з них, крім ч. 3 ст. 154 і ч. 1 ст. 204, є кримінальними проступками, оскільки санкція ч. 1 ст. 204 КК України передбачає покарання у виді штрафу від п'яти тисяч до

¹ Єрмак О, 164

² Там само

десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а санкція ч. 3 ст. 154 КК України – обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк. Відповідно до ч. 2 ст. 12 КК України, що вступить в дію з 1 січня 2020 р., кримінальним проступком є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі¹.

Як бачимо, законодавцем покладено єдиний критерій стосовно поділу кримінальних правопорушень на злочини і кримінальні проступки, а також щодо формування двох умовних груп кримінально протиправних діянь у ч. 1 ст. 96¹ КК України – розмір штрафу і вид покарання. Якщо дотримуватися вказаного критерію, тоді ч. 3 ст. 154 і ч. 1 ст. 204 КК України потрібно виключити з ч. 1 ст. 96¹ КК України, що і пропонується нами зробити².

На наше глибоке переконання, не слід допускати ототожнення, а тому потрібно відрізнити спеціальну конфіскацію майна неповнолітніх та квазіспеціальну конфіскацію, яка до моменту доповнення КК України Законом України «Про внесення змін до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів України стосовно виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України» №222-VII від 18 березня 2013 р. статтями 96¹ і 96² в науковій літературі називалась спеціальною конфіскацією. З метою уникнення плутанини в термінології нами пропонувалося використовувати поняття квазіспеціальна конфіскація³.

¹ Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон України від 22.11.2018 №2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19> (Дата звернення: 12.08.2019); Єрмак О, 164

² Єрмак О, 164

³ Про внесення змін до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів України стосовно виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України: Закон України від 18.04.2013 №222-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-18> (Дата звернення: 12.08.2019); Єрмак О, 'Конфіскація майна як покарання та квазіспеціальна конфіскація в кримінальному праві України' (2015) 16(2) Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету 74

Квазіспеціальна конфіскація майна неповнолітніх є саме квазі-заходом кримінально-правового характеру, який дуже схожий на спеціальну конфіскацію та конфіскацію майна як покарання, а не заходом або іншим заходом кримінально-правового характеру, оскільки зміст його полягає у вилученні в особи певного майна, що пов'язане із вчиненням кримінального правопорушення. Разом із цим квазі-спеціальна конфіскація на відміну від спеціальної конфіскації застосовується у випадках визначених в санкції статті Особливої частини КК України, після слів «карається» і як конфіскація майна як покарання, а спеціальна конфіскація підлягає застосуванню відповідно до статей 96¹ і 96² КК України. Квазіспеціальна конфіскація на відміну від конфіскації майна щодо юридичної особи застосовується виключно до фізичних осіб, якими є неповнолітні.

На нашу думку, квазіспеціальна конфіскація майна неповнолітнього – це кримінально-правовий квазізахід, не передбачений Загальною частиною КК України, що полягає у вилученні знярядь кримінального правопорушення, вчиненого неповнолітнім, та інших предметів, пов'язаних з його вчиненням, та визначений лише в санкції статті Особливої частини КК України.

Законом України «Про внесення змін до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів України щодо виконання рекомендацій, що містяться у шостій доповіді Європейської комісії про стан виконання Україною Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, стосовно удосконалення процедури арешту майна та інституту спеціальної конфіскації» № 1019-VIII від 18 лютого 2016 р. було внесено зміни до статей 96¹, 96² КК України¹. Крім того, мною вже раніше відмічалось, що позитивним є рішенням законодавця про виключення із санкцій низки статей Особливої частини КК України квазіспеціальної та спеціальної конфіскації, які в ч. 1 ст. 96¹ КК України не передбачались, а вносили

¹ Про внесення змін до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів України щодо виконання рекомендацій, що містяться у шостій доповіді Європейської комісії про стан виконання Україною Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, стосовно удосконалення процедури арешту майна та інституту спеціальної конфіскації: Закон України від 18.02.2016 № 1019-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1019-19> (Дата звернення: 12.08.2019).

лише плутанину в систему норм, що регламентували їх застосування¹. Спеціальна конфіскація – це інший захід кримінально-правового характеру, який не має на меті покарати неповнолітнього порушника. Так само квазіспеціальна конфіскація за своєю сутністю більше тяжіє до спеціальної конфіскації, а не до конфіскації як покарання, оскільки підлягати їй може лише майно, що пов'язане із вчиненням неповнолітнім кримінальним правопорушенням. Також слід відзначити, що спеціальна конфіскація майна неповнолітнього застосовується незалежно від його віку (ч. 3 ст. 96² КК України) на відміну від конфіскації майна як покарання, застосування якої до дітей чинним КК України не передбачено. В ч. 1 ст. 98 КК України визначено вичерпний перелік основних (штраф, громадські роботи, виправні роботи, арешт, позбавлення волі на певний строк), а в ч. 2 ст. 98 КК України – додаткових видів покарань (штраф, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю), що застосовуються до дітей у віці від 14 до 18 років.

Якщо перейти до конкретики, то згаданим вище Законом України «Про внесення змін до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів України щодо виконання рекомендацій, що містяться у шостій доповіді Європейської комісії про стан виконання Україною Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, стосовно удосконалення процедури арешту майна та інституту спеціальної конфіскації» спеціальну конфіскацію (статей 159¹, 369³ КК України) та квазіспеціальну конфіскацію (статей 176, 177, 203¹, 204, 229, 239¹, 239², 244, 300, 321¹, 332, 332¹, 334 КК України) виключено з санкцій статей Особливої частини. Нами вже відзначалося, що це був позитивний крок законодавця².

¹ Єрмак О, Куц В, *Конфіскація як засіб кримінально-правового реагування: монографія* (Видавець Лозовий В. М. 2018) 140

² Про внесення змін до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів України щодо виконання рекомендацій, що містяться у шостій доповіді Європейської комісії про стан виконання Україною Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, стосовно удосконалення процедури арешту майна та інституту спеціальної конфіскації: Закон України від 18.02.2016 № 1019-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1019-19> (Дата звернення: 12.08.2019); Єрмак О, Куц В, 141

Кримінально-правова «аномалія» у виді квазіспеціальної конфіскації повернулася після її повного виключення із санкцій усіх статей Особливої частини КК України завдяки прийняттю Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів», прийнятого 23 листопада 2018 р.¹

На нашу думку, те, що законодавець наступає повторно на одні й ті ж граблі, пояснюється тим, що особи, що здійснюють проектування законів, не до кінця збагнули, що законодавча техніка вимагає єдиного підходу до конструювання санкцій закону про кримінальну відповідальність.

Так, у разі вчинення кримінального правопорушення, передбаченого частинами 1, 2, 3 ст. 204 КК України, альтернативна санкція частин статті передбачає можливість застосування квазіконфіскації як аномального кримінально-правового квазізаходу разом із знищенням незаконно виготовлених товарів (ч. 1 ст. 204); знищенням незаконно вироблених або придбаних товарів, знарядь виробництва, сировини для їх виготовлення (ч. 2 ст. 204); знищенням незаконно виробленої або придбаної продукції, обладнання для її виготовлення (ч. 3 ст. 204). Однак не зрозуміло, чому законодавець у ч. 3 ст. 204 КК України забув про «знищення сировини для виготовлення таких товарів». Крім того, у ч. 2 і ч. 3 ст. 204 вживаються різні слова «товари» і «продукція». Використання різних слів законодавцем у тексті закону про кримінальну відповідальність може призвести до порушення принципу індивідуалізації кримінально-правового реагування на кримінально-протиправне діяння, вчинене неповнолітнім.

Квазіспеціальна конфіскація майна не є покаранням, тому суд вправі застосовувати цей захід і щодо неповнолітніх. На це звертав увагу Верховний Суд України. Так, від конфіскації майна як виду

¹ Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів: Закон України від 23.11.2018 № 2628-VIII. Дата оновлення: 22.05.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19#n799> (Дата звернення: 12.08.2019).

додаткового покарання необхідно відрізнити конфіскацію предметів, які фактично використано як знаряддя кримінального правопорушення і визнано такими в установленому законом порядку¹. Це так звана кримінальна процесуальна конфіскація (ч. 9 ст. 100 КПК України), що може застосовуватися в будь-якому кримінальному провадженні.

Висновки. Здійснений аналіз кримінально-правових норм дає можливість дійти таких висновків: 1) квазіспеціальна конфіскація майна неповнолітнього – це кримінально-правовий квазізахід, не передбачений Загальною частиною КК України, що полягає у вилученні знарядь кримінального правопорушення, вчиненого неповнолітнім, та інших предметів, пов'язаних з його вчиненням, та визначений лише в санкції статті Особливої частини КК України; 2) квазіспеціальна конфіскація – це аномальний квазізахід, якому не місце в санкціях статей Особливої частини КК України (наприклад, частини 1, 2, 3 ст. 204 КК України); 3) квазіспеціальна конфіскація може застосовуватися до неповнолітніх, тому що вона не є покаранням; 4) використання різних слів законодавцем у тексті закону про кримінальну відповідальність може призвести до порушення принципу індивідуалізації кримінально-правового реагування на кримінально-протиправне діяння, вчинене неповнолітнім.

REFERENCES

Перелік юридичних документів

Законодавство

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон України від 22.11.2018 №2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19> (Дата звернення: 12.08.2019).

2. Про внесення змін до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів України стосовно виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України: Закон України від

¹ Практика застосування судами конфіскації майна: узагальнення судової практики від 19.09.2000. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0029700-00> (Дата звернення: 12.08.2019).

18.04.2013 № 222-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-18> (Дата звернення: 12.08.2019).

3. Про внесення змін до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів України щодо виконання рекомендацій, що містяться у шостій доповіді Європейської комісії про стан виконання Україною Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, стосовно удосконалення процедури арешту майна та інституту спеціальної конфіскації: Закон України від 18.02.2016 № 1019-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1019-19> (Дата звернення: 12.08.2019).

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів: Закон України від 23.11.2018 № 2628-VIII. Дата оновлення: 22.05.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19#n799> (Дата звернення: 12.08.2019).

5. Практика застосування судами конфіскації майна: узагальнення судової практики від 19.09.2000. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/p0029700-00> (Дата звернення: 12.08.2019).

Бібліографія

Книги з авторами

6. Єрмак О, Куц В, *Конфіскація як засіб кримінально-правового реагування: монографія* (Видавець Лозовий В. М. 2018)

Статті з журналів

7. Єрмак О, 'Конфіскація майна як покарання та квазіспеціальна конфіскація в кримінальному праві України' (2015) 16(2) Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету 74

Матеріали конференцій

8. Єрмак О, 'Спеціальна конфіскація в Кримінальному кодексі України у світлі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень»' *Сучасні світові тенденції розвитку інформаційних технологій, економіки і права: матеріали міжнародної науково-практичної конференції ЧПБіП МНТУ імені академіка Ю. Бугая* (2019)

List of legal documents

Legislation

1. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo sproshchennia dosudovoho rozsliduvannia okremykh katehorii kryminalnykh pravoporushen: Zakon Ukrainy vid 22.11.2018 № 2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19> (in Ukrainian)

2. Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho i Kryminalnoho protsesualnoho kodeksiv Ukrainy stosovno vykonannia Planu dii shchodo liberalizatsii Yevropeiskym Soiuzom vizovoho rezhymu dlia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 18.04.2013 № 222-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-18> (in Ukrainian)

3. Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho i Kryminalnoho protsesualnoho kodeksiv Ukrainy shchodo vykonannia rekomendatsii, shcho mistiatsia u shostii dopovidi Yevropeiskoi komisii pro stan vykonannia Ukrainoiu Planu dii shchodo liberalizatsii Yevropeiskym Soiuzom vizovoho rezhymu dlia Ukrainy, stosovno udoskonalennia protsedury areшту maina ta instytutu spetsialnoi konfiskatsii: Zakon Ukrainy vid 18.02.2016 № 1019-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1019-19> (in Ukrainian)

4. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiakykh inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo pokrashchennia administruvannia ta perehliadu stavok okremykh podatkov i zboriv: Zakon Ukrainy vid 23.11.2018 № 2628-VIII. Data onovlennia: 22.05.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19#n799> (in Ukrainian)

5. Praktyka zastosuvannia sudamy konfiskatsii maina: uzahalnennia sudovoi praktyky vid 19.09.2000. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0029700-00> (in Ukrainian)

Bibliography

Authored books

6. Yermak O, Kuts V, *Konfiskatsiia yak zasib kryminalno-pravovoho reahuvannia: monohrafiia* [Confiscation as a means of criminal legal response: a monograph] (Vydavets Lozovyi V. M. 2018) (in Ukrainian)

Journal articles

7. Yermak O, 'Konfiskatsiia maina yak pokarannia ta kvazispetsialna konfiskatsiia v kryminalnomu pravi Ukrainy' [Property confiscation as punishment and quasi-special confiscation in the criminal law of Ukraine] (2015) 16(2) *Naukovi visnyk mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu* 74 (in Ukrainian)

Conference paper

8. Yermak O, 'Spetsialna konfiskatsiia v Kryminalnomu kodeksi Ukrainy u svitli Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo sproshchennia dosudovoho rozsliduvannia okremykh katehorii kryminalnykh pravoporushen»' [Special confiscation in the Criminal Code of Ukraine in the light of the Law of Ukraine «On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Simplifying Pre-trial Investigation of Certain Categories of Criminal Offenses»] *Suchasni svitovi tendentsii rozvytku*

informatiinykh tekhnolohii, ekonomiky i prava: materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii ChIIBiP MNTU imeni akademika Yu. Buhaia (2019) (in Ukrainian)

Ермак О. В. До проблеми кримінально-правового забезпечення спеціальної та квазіспеціальної конфіскації майна неповнолітніх

У статті на основі аналізу чинного кримінального законодавства України визначається співвідношення спеціальної конфіскації як іншого заходу кримінально-правового реагування на кримінальні протиправні діяння неповнолітніх та квазіспеціальної конфіскації, яка міститься в санкціях деяких норм Особливої частини КК України. Крім того, у статті здійснено порівняння конфіскації майна, спеціальної конфіскації, конфіскації майна юридичних осіб. Завдяки цьому автором сформульовано визначення квазіспеціальної конфіскації майна неповнолітніх. Здійснений аналіз кримінально-правових норм дає можливість дійти таких висновків: 1) квазіспеціальна конфіскація майна неповнолітнього – це кримінально-правовий квазізахід, не передбачений Загальною частиною КК України, що полягає у вилученні знярядь кримінального правопорушення, вчиненого неповнолітнім, та інших предметів, пов'язаних з його вчиненням, та визначений лише в санкції статті Особливої частини КК України; 2) квазіспеціальна конфіскація – це аномальний кримінально-правовий квазізахід реагування на кримінальні правопорушення, якому не місце в санкціях статей Особливої частини КК України; 3) квазіспеціальна конфіскація може застосовуватися до неповнолітніх, тому що вона не є покаранням.

Ключові слова: конфіскація майна, покарання, неповнолітні, спеціальна конфіскація.

Ермак А. В. К проблеме уголовно-правового обеспечения специальной и квазиспециальной конфискации имущества несовершеннолетних

В статье на основе анализа действующего уголовного законодательства Украины определяется соотношение специальной конфискации как иной меры уголовно-правового реагирования на уголовно-противоправные деяния несовершеннолетних и квазиспециальной конфискации, которая содержится в санкциях некоторых статей Особенной части УК Украины. Кроме того, в статье проведено сравнение конфискации имущества, специальной конфискации, конфискации имущества юридических лиц. Благодаря этому автором сформулировано определение квазиспециальной конфискации имущества несовершеннолетних. Проведенный анализ уголовно-правовых норм позволяет прийти к следующим выводам: 1) квазиспециальная конфискация имущества несовершеннолетнего – это уголовно-правовая квазимера, не предусмотренная Общей частью УК Украины, заключается в изъятии орудий уголовного правонарушения, совершенного несовершеннолетним, и других предметов, связанных с его совершением, и определяется

только в санкции статьи Особенной части УК Украины; 2) квазиспециальная конфискация – это аномальная квазимера уголовно-правового реагирования на уголовные правонарушения, которой не место в санкциях статей Особенной части УК Украины; 3) квазиспециальная конфискация может применяться к несовершеннолетним, потому что она не является наказанием.

Ключевые слова: конфискация имущества, наказание, несовершеннолетние, специальная конфискация.

Yermak O. V. To the problem of criminal-legal provision of special and quasi-special confiscation of juveniles property

Based on the analysis of the current criminal legislation of Ukraine, the article determines the special confiscation ratio as another measure of criminal-legal response to criminal offenses of juveniles and quasi-special confiscation contained in the sanctions of certain norms of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine. In addition, the article compares the confiscation of property, special confiscation, confiscation of property of legal entities. According to this, the author formulated the definition of quasi-special confiscation of juvenile property, which is intended to be understood as a criminal-law quasi-measure not provided for by the General Part of the Criminal Code of Ukraine, which consists in the removal of tools of a criminal offense committed by a minor and other items related to its commission, and defined only in the sanction of the Article of the Special part of Ukraine. The analysis of criminal-legal norms makes it possible to reach the following conclusions: 1) quasi-special confiscation of juveniles property is a criminal-legal quasi-measure not provided for by the General Part of the Criminal Code of Ukraine, which consists in the removal of components of a criminal offense committed by a juvenile and other items related to its commission, and defined only in the sanction of the Article of the Special part of the Criminal Code of Ukraine; 2) quasi-special confiscation is an anomalous criminal-legal quasi-measure for responding to criminal offenses that does not have a place in the sanctions of Articles of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine; 3) quasi-special confiscation can be applied to juveniles because it is not a punishment.

Key words: *confiscation of property, punishment, juveniles, special confiscation.*